

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๓๘

พระจิตตคฤต

เพื่อนของใจคือธรรม เราจะเห็นได้อย่างพระกรรมฐานท่านดาชตื่นท่านอยู่อย่างนั้น อยู่องค์เดียวทั้งวันทั้งคืน อยู่อย่างนั้นตลอด ท่านไม่มีอะไรเป็นเพื่อน ท่านไม่คิดเกี่ยวข้องกับผู้ใดทั้งนั้น ท่านมีธรรมเป็นเครื่องอยู่อบอุ้มภายในจิตใจของท่านอยู่ตลอดเวลา เย็น ถ้าว่าอบอุ้มก็อบอุ้มตลอด เป็นตายท่านไม่ได้สนใจ เพราะความอบอุ้มที่พึงของจิตมีอยู่แล้ว ติดกับจิตอยู่ตลอดเวลา ไม่อย่างนั้นอยู่ไม่ได้ คนที่มีจิตว่าเหวไปอยู่อย่างนั้นอยู่ไม่ได้ อยู่ในป่าได้ไม่กี่วันก็เผ่น ท่านผู้มีจิตกับธรรมสนิทสนมกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันแล้ว ท่านอยู่ได้ทั้งปีทั้งเดือน ทั้งชีวิตจิตใจอยู่ได้ตลอด

ในครั้งพุทธกาลที่เด่นมากที่สุดก็คือ พระจิตตคฤต ท่านอยู่องค์เดียวตลอด ๖๐ ปีอยู่ในถ้ำ ในตำราท่านแสดงเอาไว้ มีเทวดาเป็นผู้อารักขาท่าน ใครเข้าไปยุ่งไม่ได้นะ เทวดาแสดงฤทธิ์เดชมากที่สุดทีเดียว เพราะรักท่านมาก ชื่อพระจิตตคฤต จิตตคฤต แปลว่า ผู้รักษาจิต ท่านสำรวมระวังดีมาก เพดานถ้ำมีพระพุทธเจ้า ๗ พระองค์ เขาวาดภาพไว้แต่โบราณท่านไม่เห็นเลย ท่านไม่ได้มองเห็นจนกระทั่งเพดานถ้ำ ท่านสำรวมมาก ดอกพิกุลหล่นลงมาหน้าถ้ำท่านก็เห็น อ้อ นี่ดอกพิกุลออกแล้ว ร่วงหล่นมาเต็มหน้าถ้ำ ท่านก็ไม่ได้เห็นดู สมชื่อว่าพระจิตตคฤต คือผู้รักษาจิตจริง ๆ มีเทวดาล้อมรอบอยู่ตลอดทั้งวันทั้งคืน เทวดาอารักขาท่านอะไรเข้าไปยุ่งไม่ได้นะ เทวดาจะแสดงฤทธิ์เดชขึ้นทันที มีปาฏิหาริย์ขึ้นทันที พอทำอะไรก็ทำพวกเทวดา ทำเพื่อปราบปรามผู้เขี้ยวไม่ให้เข้าไปยุ่งท่าน

อยู่ที่นั่น ๖๐ ปี ท่านก็ไม่เห็นรูปพระพุทธเจ้า ๗ พระองค์อยู่บนเพดานถ้ำ ลูกศิษย์ลูกหาท่านมาหามองโน้นมองนี่ขึ้นขึ้นขึ้น โอโฮ พวกท่านทั้งหลายตาดีนะ ท่านใส่ปัญหาเอา พวกท่านทั้งหลายตาดีนะ ผมอยู่ที่นี่ ๖๐ ปีนี้แล้วยังไม่เคยเห็นรูปพระพุทธเจ้าบนเพดานถ้ำเลย ท่านไม่มอง พวกท่านตาดีนะ คำว่าพวกท่านตาดีนะก็คือ ถ้าท่านต่อคำสุดท้ายก็ว่าผีสู้ไม่ได้ วังั้น ตาดีนะเหมือนผี ผีสู้ไม่ได้ นี่ละองค์ที่เด่นที่สุดในเรื่องความสำรวม ท่านก็เขียนไว้ในตำรา ท่านอยู่องค์เดียวตลอด มีพวกเทวดาอารักขาอยู่ พวกรุกขเทวดารักษาตลอด ท่านจะไปไหนพวกเทวดารุมล้อมไม่ให้ไป นี่ละเขารักษา

พระราชาก็ให้คนไปนิมนต์ท่านมาพระราชวัง อยากทำบุญให้ท่าน อยากกราบไหว้บูชาท่าน ท่านไม่เคยมาเลย ให้ใครไปนิมนต์ท่านก็ไม่มา สุดท้ายพระราชาก็ต้องออกอุบาย เห็นทำไม่ได้การจริง ๆ ก็ให้เอาผ้าพันนมแม่ลูกอ่อนตีตราไว้เลยใครเปิดไม่ได้

ถ้าพระจิตตคุดต์ไม่ลงมาแล้วใครจะเปิดผ้าให้ลูกกินนมไม่ได้ พอปิดถันพวกแม่ลูกอ่อนหมดเรียบบร้อยแล้วก็ให้คนขึ้นไปนิมนต์ท่าน เล่าเรื่องให้ท่านฟัง โธตาย ท่านก็โอดลงเลย เด็กตายหมดบ้านหมดเมืองแหละท่านว่า นั่นบทเวลาจะได้ก็เด็กนะ เพราะความสงสารเด็ก พอท่านลงมาแล้วถึงเปิดผ้าให้ลูกกินนม นั่นพระราชเอาแบบนั้นนะ ตีตราไว้ด้วยใครจะเปิดไม่ได้ เด็กไม่ได้กินนมก็จะตายละซีท่านก็เผ่นเลย ขนาดนั้นละ พระราชานิมนต์ท่านไม่ไป ๆ

ไม่มีอะไรดีไม่มีอะไรอบอุ่นมากกว่าธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันอยู่ด้วยกัน ไม่ต้องการอะไรเป็นเพื่อนเป็นฝูง สามแดนโลกธาตุนี้ไม่มีอะไรเป็นเพื่อนเป็นฝูง ไม่สนิทกับอะไรเลย มีธรรมกับจิตเป็นอันเดียวกันเท่านั้น หมายถึงพระอรหันต์ท่านเป็นอย่างนั้น ท่านไม่ได้คุ่นอะไรกับใคร สามแดนโลกธาตุนี้ท่านไม่ได้ถือใครเป็นมิตรเป็นศัตรู ท่านอยู่ตรงกลางนั้น เราจะคาดก็คาดไม่ถูกคิดไม่ถูกเดาไม่ได้ คือไม่เหมือนอะไร นอกโลกแล้วว้างนั้นเถอะ พอเดาได้พูดได้แต่ว่าท่านไม่คุ่นกับอะไร ท่านไม่ติดอะไรพูดง่าย ๆ ว่าอย่างนั้น จึงไม่เอาอะไรเป็นเพื่อน ไม่เอาอะไรเป็นศัตรู ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันว่าใจแล้วก็แล้วว่าธรรมแล้วก็แล้วใจ นี่ละใจเวลาชำระให้เสร็จเรียบบร้อยแล้วไม่มีอะไรเคลือบแฝง

กิเลสเป็นพวกสนิมเกิดจากเหล็กนะ มันกัดเหล็กกินเหล็กสึกกร่อนไปจนเสียเหล็กไปหมด นี่กิเลสเกิดขึ้นภายในใจมันกัดใจ แต่ใจไม่ได้ฉิบหาย กัดก็มีความทุกข์ ความทรมานตามอำนาจแห่งความทุกข์มากน้อย แต่ใจไม่ได้ฉิบหายเหมือนเหล็ก เหล็กนี้เวลาสนิมกินจริง ๆ จนหมดนะไม่มีเหลือ สนิมกินเหล็กกัดเหล็กจนหมด แต่สนิมของใจกัดใจไม่หมดใจไม่สูญ หากได้รับความทุกข์ความทรมาน ยอมรับว่าทุกข์

นั่นละท่านมีธรรมเป็นเพื่อนเป็นเพื่อนตายท่านจึงอยู่ได้ในที่ไหน ๆ ท่านอยู่ได้สบาย ๆ ท่านไม่สนใจพูดกับใครคุยกับใคร ไม่อยากพูดกับใครคุยกับใคร ไม่สนใจกับใคร มีแต่ธรรมกับใจอยู่ด้วยกัน ถ้าผู้บำเพ็ญก็ธรรมกับใจบำรุงกันอยู่ตลอดเวลา ถ้าผู้เสร็จสิ้นไปแล้วก็อย่างที่ว่าธรรมกับใจเป็นอันเดียวกัน ผู้ที่ยังไม่เป็นเช่นนั้น กำลังดำเนินนี้ท่านก็ฝึกใฝ่ใญ่ติดอยู่กับอรรถกับธรรมเท่านั้น ท่านไม่ได้คิดแยกแยะออกไปไหนพอจะให้เกิดความว้าวุ่นววายซึ่งเป็นการรบกวนจิตใจ ท่านไม่มี ท่านมีแต่ธรรมกับใจอยู่ด้วยกัน บำเพ็ญตลอด

พูดอย่างนี้เราก็ระลึกได้ เวลาเราอยู่ในป่าในเขา คือเวลาพัดกับกิเลสพูดง่าย ๆ ถ้าพูดถึงกิเลสนี้คึกคักขึ้นเลยนะเป็นยังไงไม่ทราบ พอว่ากิเลสละมันคึกคักขึ้นเลยไม่ได้ยกครูแหละ ถ้ากิเลสละใส่กันเปรี้ยงเลย นี่เข้าไปอยู่ในป่าในเขา เขาเข้าไปเยี่ยม..พวกชาวบ้าน เขาเห็นไม่มาบิณฑบาตเขาไปถาม เราไม่ตอบนะก็ตีอยู่อย่างหนึ่ง เขากถามว่า

ท่านอยู่คนเดียวอย่างนี้ท่านไม่คิดอยากพูดอยากคุยกับใครหรือ เพื่อนฝูงท่านก็ไม่มี ตลอดเวลาท่านอยู่ได้ยังไง ท่านไม่อยากคุยอยากพูดกับใครหรือ เรายังระลึกได้ไม่ลืม นะ ไม่ตอบนะเงียบ เป็นอันว่าเขาได้รับคำตอบแล้ว ตอบแล้วเขาก็ไม่รู้เรื่องตอบไปหาอะไร คือคนทั้งหลายอยู่คนเดียวไม่ได้ ต้องหาเพื่อนหาฝูง เด็กก็ต้องหาเพื่อนเด็ก